

sindet Skikkelse — i anden Form vil jeg ikke være med til det, og det haaber jeg, at hverken Folketingets Flertal eller den højtærede Kultusminister vil —, saa er Uheldet, om man kan bruge det milde Udtryk, ikke saa stort endda. Men jeg vil da haabe, at den højtærede Kultusminister og den højtærede Konseilspræsident, Regeringen i det hele, ville tage fat paa det kirkelige Lovgivningsspørgsmaal fra en noget anden Kant, fra den Side, som det ærede Medlem for Københavns 5te Valgkreds (Borgbjerg) nævnde. Thi det er dog det, som først og fremmest er Livets Krav omkring i Sognemenighederne: at vi snart kunde faa lovfæstet Indflydelse paa Præstevalgét. Det er den Side ved Menighedsraadsinstitutionen, der har interesseret Sognemenighederne stærkest. Kan man blot faa den Indflydelse, man derigennem fik, lovfæstet og maaske udvidet en Smule, imødekommes Menighedernes stærkeste Krav. Hvis det da ikke skulde lykkes os at gennemføre Lovforslaget i en virkelig frisindet Skikkelse — og jeg vil i denne Forbindelse sige, at skulle vi vedtage Afskedigelsesbestemmelserne i den Form, de her have, vil jeg have mine store Betænkeligheder ved at stemme for Lovforslaget, og saa maa vi fra vor Side forbeholde os vor Stilling til det —, vil jeg haabe, at den højtærede Kultusminister vil tage fat paa de Punkter, hvor Kravet er virkelig levende i Menighederne, og virkelig gøre Alvor af at fremsætte Forslag til en Præstevalglov, selvfølgelig i Forbindelse med en Præstelønningslov, og forberede et Lovgivningsarbejde, hvorigennem der kunde gives Præsterne Frihed, saa at der i det hele paa de Omraader, hvor Livet er sig selv bevidst, og Kravet er fremme og Trangen levende, ad Lovgivningens Vej kan gøres noget for at skaffe Plads, for at de Hindringer og de Bomme, der staa her, kunne falde, og Livet udvikle sig efter sit eget Behov.

Bramsen: Da dette Lovforslag har været til Behandling her sidste Aar, skal jeg i Hovedsagen nøjes med nogle saglige Bemærkninger til de enkelte Paragraffer. Dog kan jeg ikke undlade først at anføre, at der er nogen Forskel paa dette Lovforslag og de kirkelige Love, der før ere

givne. Disse have alle været Frihedslove, have sikret Mindretallet en Ret, sikret det kirkelige Livs Rettigheder, naar det var saa stærkt, at det ikke skyede pekuniære Ofre eller Ofre af anden Art. Menighedsraadslovforslaget i den Skikkelse, det havde, da den højtærede Minister forelagde det for Landstinget, er derimod et Forslag til en Lov, der stadfæster Flertallets Magt, og jeg tror ikke, at Kirken kan bestaa, naar den skal styres af et Flertal, der uundgaaeligt vil blive valgt efter rent politiske Linier. Vi kunne til Sammenligning tænke paa Afstemningerne her i Salen. Naar vi ikke her i Salen kunne fravige Partistandpunkterne, kan man neppe forlange, at det almene Vælgerkorps skal kunne gøre det.

Der skete oppe i Landstinget nogen Forbedring i § 4 med Hensyn til de Betingelser, der udkræves for at blive optagen paa Valglisten. Jeg kunde have ønsket, at de Betingelser, der vare opstillede i det kirkelige Udvalgs Forslag, vare blevne fulgte fuldt ud, men da Landstinget har frafaldet det — og jeg ved, at det gjorde det af Imødekommen mod Folketinget —, vil jeg naturligvis ikke gøre Forsøg paa at genindføre det. Til Støtte for min Opfattelse vil jeg dog med den højtærede Formands Tilladelse oplæse et Par Linier af det kirkelige Udvalgs Forhandlinger i 3die Samling, hvor Biskop Rørdam, netop da man havde det Spørgsmaal til Behandling, udtalte: „Der gøres ikke Vold paa noget Menneske ved, at man stiller den Betingelse, at vedkommende skal udtale, at han vedkender sig det Ja, som han bekendte ved sin Konfirmation.“ Saaledes har Biskop Rørdam altsaa udtalt sig, og den tilsvarende Form fik denne Erklæring ogsaa i det kirkelige Udvalg, og jeg synes, det vilde have været rimeligt, om vi havde bibeholdt den.

Dernæst skal jeg omtale Erklæringen i § 11, som de valgte Medlemmer skulle afgive. Jeg skal ogsaa her tillade mig at citere Biskop Rørdam; han udtalte i samme Samling følgende: „Der er imidlertid en Pligt, jeg mener hører nødvendigvis sammen med Retten til Deltagelse i Raadet og Styrelsen, nemlig, at man maa være sin Stilling som Kristen bekendt. En Bekendelse hører nødvendigvis med til Kristen-